Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 54. posiedzeniu Senatu
w dniu 12 marca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowna Pani Ministro!

Do mojego biura senatorskiego wpłynęło stanowisko Stowarzyszenia Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza z dnia 2 marca 2026 r. dotyczące planowanego radykalnego ograniczenia środków z Funduszu Pracy na rok 2026. Sprawa ta budzi poważny niepokój wśród samorządów z obszaru przygranicznego województwa warmińsko-mazurskiego. Z informacji przekazanych przez samorządy wynika, że skala planowanych redukcji środków przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w niektórych powiatach może sięgać nawet ponad 80% w stosunku do środków w roku 2025. Oznacza to w praktyce drastyczne ograniczenie możliwości działania powiatowych urzędów pracy oraz wstrzymanie lub znaczące ograniczenie takich instrumentów jak roboty publiczne czy prace społecznie użyteczne. Programy te od lat stanowią jedno z najważniejszych narzędzi wsparcia osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Szczególnie trudna sytuacja dotyczy obszarów przygranicznych województwa warmińsko-mazurskiego. Region ten charakteryzuje się peryferyjnym położeniem, ograniczonym dostępem do dużych rynków pracy, niewielką liczbą dużych pracodawców oraz niską gęstością zaludnienia. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na sytuację społeczno-gospodarczą jest napięta sytuacja geopolityczna na granicy z Federacją Rosyjską. W tych realiach aktywne instrumenty rynku pracy są nie tylko narzędziem przeciwdziałania bezrobociu, lecz także ważnym elementem stabilności społecznej i bezpieczeństwa regionu. Samorządy zrzeszone w Stowarzyszeniu Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza wskazują, że ograniczenie finansowania może w praktyce doprowadzić do: utraty realnych narzędzi aktywizacji zawodowej mieszkańców; wzrostu obciążeń systemu pomocy społecznej; zwiększenia ryzyka trwałego wykluczenia zawodowego części mieszkańców; osłabienia bezpieczeństwa społecznego w regionie o strategicznym znaczeniu dla państwa.

Z informacji docierających do mojego biura senatorskiego wynika również, że podobne problemy zgłaszane są przez samorządy w wielu innych częściach kraju. Wskazuje to, że mamy do czynienia nie tylko z problemem regionalnym, lecz także z szerszym zjawiskiem dotyczącym funkcjonowania systemu finansowania aktywnej polityki rynku pracy w Polsce.

W związku z powyższym zwracam się z apelem o ponowną analizę planu podziału środków z Funduszu Pracy na rok 2026, w szczególności w kontekście specyfiki regionów przygranicznych oraz obszarów o ograniczonych możliwościach rozwoju gospodarczego.

Niezbędne wydaje się również podjęcie dialogu z przedstawicielami samorządów lokalnych oraz powiatowych urzędów pracy w celu wypracowania rozwiązań, które nie doprowadzą do osłabienia systemu wsparcia osób bezrobotnych.

Uważam, że polityka rynku pracy powinna uwzględniać zróżnicowanie regionalne oraz realne potrzeby społeczności lokalnych. Ograniczenie środków w tak znacznym stopniu może przynieść skutki odwrotne do zamierzonych, pogłębiając problemy społeczne, zamiast je rozwiązywać.

Dlatego zwracam się z prośbą o przedstawienie informacji dotyczących przyczyn planowanych ograniczeń oraz o rozważenie możliwości korekty przyjętych rozwiązań tak, aby zapewnić stabilne funkcjonowanie instrumentów aktywizacji zawodowej w regionach najbardziej tego potrzebujących.

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP